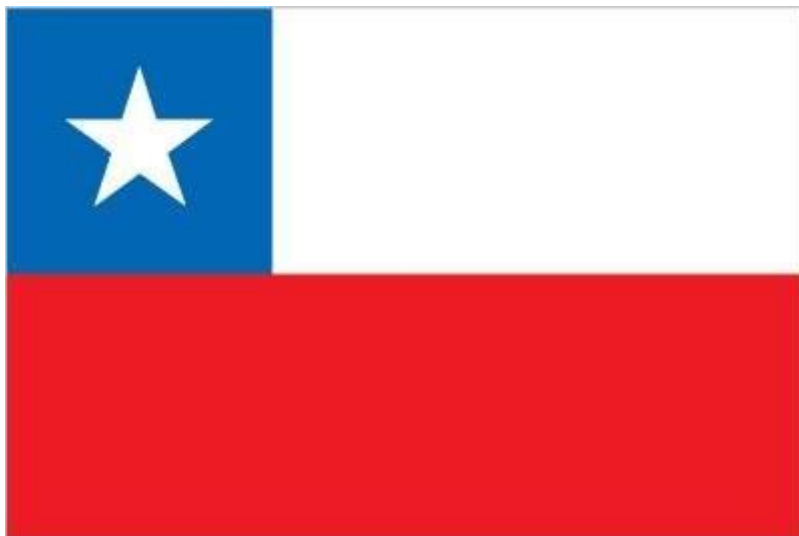

CHILE

1. Informacje podstawowe

Powierzchnia :	756 102 km kw.(bez tzw. Antarktydy chilijskiej)
Populacja (2023):	19,7 mln
Skład etniczny:	Europejczycy oraz Metysi – 89%, tubylcza ludność indiańska i polinezyjska – 11%
Podział administracyjny:	16 regionów, w tym region metropolitalny obejmujący aglomerację stołeczną Santiago de Chile
Religia:	Katolicy 42%, protestanci ewangelikalni 14%, inni 7%, bezwyznaniowcy 37%
Stolica:	Santiago - 6,9 mln mieszkańców
Inne ważniejsze miasta:	Valparaíso (1,0 mln), Concepción (912 tys.)
Język urzędowy:	hiszpański
Waluta:	Peso (1 USD = ca 950 CLP)
Główne bogactwa naturalne:	Miedź, rudy żelaza, drewno, azotany, cynk, molibden, złoto, srebro, surowce skalne
Główne gałęzie przemysłu:	Górnictwo, przetwórstwo miedzi i innych surowców mineralnych, przemysł rolno-spożywczy (w tym winiarski i rybny), przemysł metalowy i stalowy, przemysł drzewny, przemysł tekstylny, budownictwo
Główne produkty rolne:	Winogrona, jabłka, pszenica, burak cukrowy, mleko, ziemniaki, pomidory, kukurydza, mięso drobiowe i wieprzowe
Ustrój polityczny:	Republika prezydencka
Głowa państwa i szef rządu (prezydent):	Gabriel Boric Font
Minister Gospodarki:	Nicolás Andrés Grau Velos
Minister Spraw Zagranicznych:	Alberto van Klaveren Stork
Ambasador Chile w Polsce:	Vacat, kierujący placówką Rodrigo Sebastián

	Reyes Torres
Ambasador RP w Chile:	Vacat, kierująca placówką Milena Łukasiewicz
Najbliższe wybory parlamentarne:	2025

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (2023)

PKB (ceny bieżące) :	335,5 mld USD
PKB per capita (ceny bieżące):	17,1 tys. USD
Wzrost PKB (ceny stałe 2015):	0,2%
Struktura PKB:	Rolnictwo 3,5%, przemysł 30%, usługi 57%, niesklasyfikowane 9,5%
Dług publiczny:	13,1% PKB
Inflacja:	7,6%
Bezrobocie:	9,0%
Poziom korupcji (CPI):	63 (poziom Litwy, zbliżony do Korei Płd., Izraela i USA)
Eksport:	103,3 mld USD
Główni partnerzy w eksporcie:	Chiny, USA, Japonia, Brazylia, Korea Płd., Indie, Peru
Główne towary w eksporcie:	Miedź (rudę, koncentraty, elektrody itp.), rudę i koncentraty żelaza, wina, ryby, rudę i koncentraty molibdenu, związki jodu, złoto, owoce, produkty chemiczne,
Import:	79,7 mld SD
Główni partnerzy w imporcie::	Chiny, USA, Brazylia, Argentyna, Niemcy, Meksyk, Peru
Główne towary w imporcie:	Paliwa i produkty przemysłu petrochemicznego, telefony komórkowe, samochody osobowe i dostawcze, węgiel, gaz naturalny, mięso wołowe, urządzenia przetwarzania danych, farmaceutyki
Inwestycje zagraniczne	21,7 mld USD
Inwestycje chilijskie za granicą:	Brak danych

3. Ogólna charakterystyka gospodarki Chile

Chile ma historię solidnej polityki makroekonomicznej, stabilnych instytucji, utrzymywania równowagi fiskalnej i stwarzania dobrych warunków działalności przedsiębiorców poprzez wysoki stopień wolności gospodarczej i gwarancje prawne dla zagranicznych firm. Pogłębiały tę ocenę stabilność polityczna i bezpieczeństwo w kraju. Pozwoliło to przywrócić równowagę makroekonomiczną po zakłóceniach spowodowanych przez COVID-19 i jego skutki. Solidne ramy polityki makroekonomicznej Chile zapewniają krajowi jeden z najwyższych ratingów obligacji skarbowych w Ameryce Łacińskiej.

Jednak w 2019 r. wybuchły powszechne niepokoje społeczne co wyraźnie wskazuje na wysokie postrzegane nierówności ekonomiczne. W odpowiedzi zorganizowano dwa plebiscyty konstytucyjne, jednak żadne nie uzyskało akceptacji społecznej. Ponieważ sondaże nadal pokazują, że zdecydowana większość społeczeństwa opowiada się za nową konstytucją, ocenia się że wznowione wysiłki Kongresu nad nowym procesem konstytucyjnym doprowadzą do uchwalenia nowej ustawy zasadniczej.

W 2022 r. prezydentem kraju (i jednocześnie szefem rządu) został Gabriel Borić Font, młody lewicowy polityk, biorący wcześniej udział w protestach studenckich i negocjujący w 2019 r. z ówczesnym rządem porozumienie o plebiscycie konstytucyjnym. Jest zwolennikiem radykalnych zmian gospodarczych i społecznych.

Dużą rolę w gospodarce kraju odgrywa górnictwo. Chile jest największym na świecie producentem miedzi i posiada największe rezerwy tego złoża (ca 30%). Wydobyciem tego surowca zajmuje się państwowa spółka Codelco, kilka prywatnych dużych firm, a także szereg mniejszych. Chilijska produkcja miedzi niemal całkowicie kierowana jest na eksport. W Chile wydobywany jest również molibden, towarzyszący złożom miedzi. Pozostałe metale wydobywane w Chile to złoto, żelazo, magnez, ołów i cynk. Chile posiada także największe rezerwy litu na świecie i jest drugim największym producentem tego minerału. Posiada także znaczące zasoby azotanów naturalnych (saletry), jodu i srebra. Na południu kraju wydobywany jest węgiel kamienny, a na dalekim południu w niewielkich ilościach - ropa naftowa i gaz ziemny.

Generalnie możliwości inwestowania w górnictwo chilijskie jest otwarte i konkurencyjne. W wydobyciu praktycznie wszystkich surowców coraz częściej uczestniczą firmy małe i średnie.

Ważne miejsce w gospodarce kraju zajmuje sektor rolny i leśny oraz przemysł rolno – spożywczy i drzewny. Z uwagi na specyficzny kształt kraju (4 strefy klimatyczne), produkcja rolna jest bardzo zróżnicowana Chile do największych w świecie producentów i eksporterów borówki, winogron, śliwek, suszonych jabłek, awokado, wiśni, mrożonych malin i orzechów włoskich pstrąga oraz łososia. Również dobrze rozwinięty jest przemysł rolno-spożywczy oparty na nowoczesnych technologiach i zrównoważonemu wykorzystaniu zasobów naturalnych. Warto wspomnieć o sławnych chilijskich winach i owocach morza. Z powodzeniem Chile także wykorzystuje zalesienie kraju. 21% terytorium Chile pokrywają lasy, z czego 85% to lasy pochodzenia naturalnego, a pozostałe 15% to cykliczne uprawy sosny, eukaliptusa oraz innych gatunków. Głównymi produktami tego sektora są celuloza, tarcica, deski i arkusze, zrębki oraz ścinki.

Jednak największym i najbardziej dochodowym sektorem w chilijskiej gospodarce są usługi obejmujące przede wszystkim usługi finansowe, turystykę, edukację, ochronę zdrowia, transport, bezpieczeństwo, handel detaliczny i rozrywkę.

Dużą szansę dla Chile jest prowadzona obecnie zielona transformacja z uwagi na potencjał w zakresie energii odnawialnej oraz wyposażenie w miedź i lit, kluczowe czynniki elektryfikacji.

Głównymi wyzwaniami kraju jest zmniejszenie nierówności szans i poprawa jakości usług publicznych, co powinno w efekcie zwiększyć mobilność społeczną w górę. Wskazuje się, że przyspieszenie potencjalnego wzrostu wymaga reform skupiających się na zmniejszaniu barier regulacyjnych, wspieraniu wdrażania technologii, promowaniu konkurencji, poprawie edukacji i zdolności zarządczych.

4. Stan prawno – traktatowy

Chile jest członkiem m.in. następujących międzynarodowych organizacji gospodarczych: APEC, BIS, CELAC, FAO, G-15, G-77, IADB, IBRD, ICC (komitet narodowy), IDA, IFAD, IFC, MFW, SELA/LAES, ALADI/LAIA, Mercosur (członek stowarzyszony), MIGA, OECD, Sojusz Pacyfiku. PROSUR, SICA (obserwator), ONZ, TPP, UNASUR/CSN, UNCTAD, UNIDO, WCO, WIPO, WTO.

Chile zawarło dwustronne umowy o wolnym handlu z następującymi krajami: Australia, Brazylia, Kanada, Chiny, Kolumbia, Hongkong, Japonia, Malezja, Meksyk, Panama, Peru, Korea Południowa, Tajlandia, Turcja, Stany Zjednoczone Ameryki (USA), Urugwaj i Wietnam. Ponadto istnieje kompleksowa umowa o partnerstwie gospodarczym (CEPA) między Chile a Indonezją. Częściowe umowy preferencyjne obowiązują z Argentyną, Boliwią, Kubą, Ekwadorem, Indiami i Wenezuelą. Umowa o wolnym handlu obowiązuje z państwami Ameryki Środkowej: Kostaryką, Salwadorem, Gwatemalą, Hondurasem i Nikaraguą (w ramach umowy o wolnym handlu Ameryka Środkowa - Chile). Dwustronna umowa gospodarczo-handlowa obowiązuje między Chile a Paragwajem. Wraz z Kolumbią, Meksykiem i Peru Chile tworzy Sojusz Pacyfiku, regionalną inicjatywę integracyjną, która obejmuje również strefę wolnego handlu. Ponadto Chile uczestniczy w Globalnym Systemie Preferencji Handlowych między Krajami Rozwijającymi się (GSTP).

Między Chile a Unią Europejską (UE) obowiązuje Tymczasowa Umowa Handlowa (ITA), która reguluje relacje polsko – chilijskie. Ponadto między Chile a Zjednoczonym Królestwem (UK) obowiązuje Umowa Stowarzyszeniowa. Chile zawarło również umowę o wolnym handlu z Europejskim Stowarzyszeniem Wolnego Handlu (EFTA), składającym się z Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii.

Ponadto, w stosunkach gospodarczych między Polską a Chile obowiązują następujące umowy:

- Umowa o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji z dnia 5 lipca 1995 r. (weszła w życie w 2000 r.).
- Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania z dnia 10 marca 2000 r. (weszła w życie w dniu 1.01.2004 r.).
- Umowa o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych (podpisana w 2007 r., ratyfikowana w grudniu 2007 r.).

Chile jest jedynym krajem w regionie, z którym Polska ma podpisane i ratyfikowane umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji oraz o unikaniu podwójnego opodatkowania

5. Dostęp do rynku

Procedury stosowane w dostępie do rynku w niewielkim stopniu różnią się od stosowanych w innych krajach. Importer musi być zarejestrowany w miejscowym rejestrze i posiadać podatkowy numer ewidencyjny (RUT). Import do USD 1000,- FOB nie wymaga odprawy przez agenta celnego. Import powyższej tej kwoty wymaga zaangażowania agenta celnego. Istnieje możliwość uzyskania statusu autoryzowanego operatora gospodarczego. Nie jest to obowiązkowe, ale pozwala na uproszczenie procedur celnych. Chile wprowadziło także możliwość elektronicznej odprawy celnej. W Chile działają 2 strefy wolnocłowe (Iquique i Punta Arenas), do których wwóz nie jest traktowany jako import i nie podlega opłatom celnym. Zezwolony jest do nich nawet wwóz artykułów zabronionych w imporcie chilijskim, z wyjątkiem broni, amunicji, materiałów zagrażających bezpieczeństwu państwa i porządkowi publicznego oraz produktów stanowiących zagrożenie dla roślin i zwierząt oraz dla życia i zdrowia ludzkiego.

Całkowicie zakazany jest import produktów wytwarzanych na bazie mięsa lub tłuszczu wołowych bądź wieprzowych zawierających substancje skrobiowe (z wyjątkiem produktów puszkowanych, które mogą zawierać do 5% takich substancji), używanych samochodów, motocykli i opon (zezwolony jest jednak import niektórych rodzajów pojazdów jak np. karetek, pługów śnieżnych czy wraków samochodowych), azbestu, materiałów pornograficznych, niektórych pestycydów używanych w rolnictwie, zabawek i artykułów dziecięcych zawierające toluen powyżej 170 mg na kg, klejów wytwarzanych na bazie lotnych rozpuszczalników, niebezpiecznych odpadów przeznaczonych do utylizacji i niektórych substancji uszkadzających warstwę ozonową (chyba że w celu odzysku, recyklingu lub regeneracji) niektóre substancje zubożających warstwę ozonową.

Należy pamiętać, że rząd Chile może nałożyć dalsze zakazy importu. Import określonych towarów może zostać czasowo zakazany, jeśli stwarzają one zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt, dla środowiska naturalnego lub pochodzą z określonych krajów.

6. Prawo regulujące działalność inwestorów zagranicznych

W Chile inwestorzy zagraniczni mają identyczne prawa i obowiązki jak inwestorzy miejscowi. Prawo przewiduje różne formy inwestowania i swobodę transferowania zysków za granicę. Możliwa jest inwestycja ze 100% kapitałem zagranicznym. W przypadku inwestycji powyżej USD 5 mln stosowane są dodatkowe ułatwienia. Specjalne wsparcie jest udzielane inwestycjom realizowanym na odległej północy (Arica i Iquique) bądź na dalekim południu (Puerto Montt i Patagonia).

Zagraniczny inwestor przechodzi przez standardowe procedury przed chilijskim urzędem podatkowym. Powinien uzyskać numer identyfikacji podatkowej, zarejestrować działalność w miejscu siedziby firmy,

fili lub oddziału, uzyskać zgodę na pobyt, a jeżeli jest osobą prawną, przedłożyć dokumenty urzędowo potwierdzające działalność przedsiębiorstwa. W przypadku inwestowania w dziedziny związane z bezpieczeństwem narodowym, sektorem wojskowym, energią nuklearną, transportem morskim, nieruchomościami, telekomunikacją i górnictwem wymagane są koncesje.

Rząd Chile za najbardziej preferowane dziedziny dla inwestorów zagranicznych uznał usługi górnicze, wysoko zaawansowany przemysł rolno – spożywczy, usługi technologiczne, zrównoważona turystyka oraz infrastruktura energetyczna/logistyczna.

Reformy legislacyjne i konstytucyjne zaproponowane w odpowiedzi na niepokoje społeczne i pandemię wywołały obawy o potencjalny wpływ na inwestycje w sektorach górnictwa, energetyki, opieki zdrowotnej, ubezpieczeń i emerytur. Ustawodawstwo umożliwiający proces reformy konstytucyjnej wymaga, aby nowa konstytucja respektowała charakter Chile jako republiki demokratycznej, jego wyroki sądowe i traktaty międzynarodowe. Procesy wydawania pozwoleń środowiskowych, wymogi konsultacji z rdzennymi mieszkańcami i uciążliwe postępowania sądowe sprawiły, że zatwierdzanie dużych projektów stało się coraz bardziej czasochłonne i nieprzewidywalne, zwłaszcza w przypadkach o charakterze politycznym. Jednak obecna administracja priorytetowo traktuje przyciąganie zagranicznych inwestycji i nadal wdraża środki mające na celu usprawnienie tego procesu.

7. Dwustronna współpraca gospodarcza polsko - chilijska

a. Współpraca handlowa

Wg wstępnych danych GUS, w 2024 r. eksport Polski do Chile wyniósł 244,1 mln USD, natomiast import 188,9 mln USD. Wg natomiast danych chilijskich eksport wyniósł 298,2 mln USD, a import 141,1 mln USD. Te różnice świadczą o poziomie udziału importu pośredniego realizowanego za pośrednictwem kupców z krajów trzecich. Polska eksportuje do Chile pojazdy samochodowe, maszyny drogowe, wody i napoje bezalkoholowe, art. spożywcze, leki, nawozy (mocznik), papier, herbatę, pojazdy pożarnicze. Importujemy natomiast ryby mrożone, owoce świeże i suszone, wina, związki litu, pulpę drzewną.

b. Współpraca inwestycyjna

W Chile została zrealizowana największa polska inwestycja w Ameryce Łacińskiej. Jest nią kopalnia miedzi w Sierra Gorda w Chile, której większościowym udziałowcem jest KGHM. Ponadto w ramach projektu Polskiej Agencji Kosmicznej (POLSA) w czerwcu 2023 roku rozpoczęło w Chile pracę obserwatorium astronomiczne Deep Sky całkowicie działające na rzecz POLSA.

Brak informacji o inwestycjach chilijskich w Polsce.

8. Perspektywy rozwoju współpracy.

Największe szanse dla polskich eksporterów ma sektor górniczy i okołogórniczy (maszyny górnicze, ratownictwo, szkolenia itp.), transport kolejowy (szyny, infrastruktura, akcesoria), budownictwo (okna, drzwi, parkiety), łączność (kable) oraz przemysł chemiczny (nawozy, soda kaustyczna, opony, kosmetyki). Duże szanse ma także przemysł lotniczo – kosmiczny, w tym helikopterowy (cele wojskowe, policyjne, humanitarne, gaszenie pożarów, rolnictwo, misje poszukiwawcze i ratunkowe, wsparcie w wypadku klęsk żywiołowych). Z uwagi na położenie geograficzne Chile ma także rozwiniętą branżę kosmiczną i zrealizowana w kwietniu 2022 r. misja Polskiej Agencji Kosmicznej z firmami tego sektora do Chile i Argentyny wskazuje na duże możliwości współpracy w tym sektorze.

W zakresie współpracy inwestycyjnej największe szanse ma górnictwo, sektor rolno – spożywczy, turystyka i usługi finansowe.

